

CE'UMSA: BARNOOTAAF JALQABBII GAARII

Qajeelfamoota maatiin Ibsa Barnoota Ce'umsaa fi Guddinaa akka xumuranii isaan gargaaran

JALQABBIIN MANA BARUMSAA GAARIIN MAALIIF BARBAACHISAA TA'EE?

Jalqabbiin barnootaa gaariin daa'ima keessan bu'aawwan fayyaa fi barnootaa fooyya'aa ta'etti akka argatan taasisa. Kun:

- Barnootaa fi guddina isaanii irratti jeeqamuu ni ittisa
- Daa'imman keessan miirri nageenyi isaanii eegamuu, ofitti amanummaa fi namoota faana qunnamtii akka qabaatan gargaara
- Ofitti deebi'uu ni jajjabeessa.

IBSI BARNOOTA CE'UMSAA FI GUDDINAA MAALIDHA?

Ibsi Barnoota Ce'umsaa fi Guddinaa (kan Ibsa Ce'umsaa jedhamuun beekamu) daa'imman tajaajila daa'imummaa jalqaba irraa gara barnootaatti darban hundaaf kan barreeffame dha. Ibsi Dabarsaa kun tajaajiloota, manneen barnootaa fi maatii gidduutti qoodinsa odeeffannoo godhamu caalaatti ni salphisa.

Ibsi Dabarsaa Daa'ima keessanii kaninni dabalatu:

- Maqaa, guyyaa dhalootaa fi suuraa daa'ima keessanii
- Maqaa fi odeeffannoowwan qunnamtii keessan
- maqaa fi odeeffannoo qunnamtii tajaajila yeroo daa'imummaa akkasumas ogeesota tajaajila daa'immanii isaan jalqabaa daa'ima keessan deeggaraa jiran kamiyyuu.
- Odeeffannoo waa'ee fedhiwwanii, ogummaawwanii fi dandeettiin daa'ima keessanii
- Tarsiimoowwan barsiisuu barnoota daa'imman keessan deeggaruudhaaf.

Odeeffannoon kun barsiisaan qophaa'inaa daa'ima keessanii daa'imman keessan akka baranii fi barnoota

isaanii akka karoorsaniif kan gargaaru dha. Ibsi Ce'umsaa kun daa'imman keessan yemmuu barnoota eegalan barnoota isaanii akka hubattaniif, deeggartanii fi irratti haasoftaniif illee isin ni gargaara.

Yoo daa'imni keessan Aawutsaayid Iskool Haaworsi Keeriin (OSHC) kan deemu ta'e, hojjetaa OSHC f illee gargaalchi Ibsa Dabarsaa kanaa ni kennamaaf.

Faayidaaleen Ibsa Dabarsaa Daa'ima Keessanii:

- Fedhiwwan daa'ima keessanii akka karoorsaniif
- Ce'umsa daa'imni keessan tajaajila yeroo daa'imummaa isa jalqabaa irraa gara mana barumsaatti taasisu walqixxeessuuf.

IBSA CE'UMSAA KANAAF GALTEEN KEESSAN

Ibsa Ce'umsaa isaanii irratti gumaachuudhaan daa'imni keessan jalqabii mana barnootaa gaarii ta'e akka qabaatu gargaaruu ni dandeessu.

Ibsi Dabarsaa kun namootnii adda addaa akka guutaniif kutaalee guutaman ni qaba:

kutaaleen1 fi 1.1 barsiisaa daa'ima keessanii yeroo daa'imummaatiin kan guutamanidha.

Kutaan 1.2 daa'imni keessan yoo qaama miidhamaa ta'e yookaan guddinaan kan booddeetti hafe ta'e barsiisaa wayita daa'imummaa daa'ima keessaniin guutamuu malu. Ogeessotni daa'immanii biroon daa'ima keessan deeggaranillee itti gumaachuu malu.

Kutaa 2: Daa'ima ga'eessa akka keessanii yookaan barsiisaa wayita daa'imummaan gargaaramuun daa'ima keessaniin kan guutamu dha.

Kutaa 3: Maatiin isin kan guuttani dha. Ilaalcha isin waa'ee kanaa gadii irratti qabdan isin gaafata:

- Fedhiwwan daa'ima keessanii
- abdi, hawwii fi galma isin daa'ima mana barumsaa keessaniitiif qabdan.

Odeeffannoon kun barsiisaan (fi barsiisaa OSHR isaanii, yoo qabaataniif) daa'imman keessanii sinii fi daa'ima keessan waliin akka wal qunnamanii fi barnootaa fi guddina daa'imman keessanii akka deeggaraniif ni gargaara.

ITTI AANSEE MAALTU TA'A?

Kutaa 3 (fi yoo daa'ima keessan irratti gargaartaniittu ta'e, kutaa 2) keessan isa xumurame barsiisaa wayita daa'imummaa daa'ima keessaniitti deebisaa.

Isaan kutaalee lbsa Ce'umsaa qindeessuun garagalcha isaa kanneen armaan gadiif kennu:

- Isiniif
- Mana barumsaa daa'ima keessaniif
- Tajaajilaa OSHC daa'imman keessaniif, yoo qabaataniif.

Hanga yoonaaatti mana barumsaa hin filatiin jirtu yoo ta'e, garagalchi lbsa Ce'umsaa isiniif ni kennama. Garagalcha kana mana barumsaa daa'ima keessan itti barsiifattanitti kennuu ni dandeessu.

Kutaa 3 hin deebistan yoo ta'e, barsiisaan wayita daa'imammaa daa'ima keessanii lbsa Ce'umsaa isa xumurame isin, mana barumsaa daa'ima keessanii fi yoo jiraateef tajaajilaa OSHC daa'ima keessanii wajjiin kan qooddatu ta'a.

Odeeffannoo lbsa Ce'umsaa keessa jiran qooduun ce'umsa daa'imni gara mana barumsaatti taasisu kan milkaa'e taasisa. Haa ta'uyyuu malee, lbsa Ce'umsaa kun mana barumsaa daa'ima keessaniif akka qoodamu yoo hin feetan ta'e, maaloo barsiisaa wayita daa'imummaa daa'ima keessanii haasofsiiisaa.

Yeroo tokko tokko ogeessonni barnootaa fi kunuunsaa Viiktooriyaa fayyummaa fi nageenya daa'ima eeguuf odeeffannoo qooddachuun isaan barbaachisa. Tajaajilli wayita daa'imummaa keessanii yeroo barbaachisaa ta'etti, kunuunsaaf, qollifannaa ittisuuf, fayyummaa iddoo hojii akkasumas nageenyaa fi fayyaa daa'ima fi dirqamoota nageenyaa isaanirraa eegaman galmaan ga'uuf odeeffannoo waa'ee daa'ima fi maatii keessanii qooddachuun malu. Odeeffannoo dabalataaf <https://www.vic.gov.au/information-sharing-schemes-and-the-maram-framework>, daawwadhaa.

ODEEFFANNOO DABALATAAF

Maaloo, www.education.vic.gov.au/transitiontoschool daawwadhaa.

Sanadi kun afaan garaagaraatiin, www.education.vic.gov.au/transitiontoschool irratti ni argama.